

Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Alg? (BÖTE-TCE Alg?) Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Alg? (BÖTE-TCE Alg?) Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17734>

Özet

Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Alg? (BÖTE-TCE Alg?) Ölçe?i, 2018 y?l?nda Bahar Baran, Derya Merve Siyez ve ?irin Nesrin Kaptano?lu taraf?ndan geli?tirilm? olan spesifik bir psikometrik araçtır. Ölçe?in temel amac?, Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri E?itimi (BÖTE) alan?ndaki ö?rencilerin, kendi mesleki alanlar? içerisindeki toplumsal cinsiyet e?itli?i alg?lar?n? güvenilir ve geçerli bir biçimde ölçmektir. Bu araç, alanda gözlemlenen cinsiyete dayalı akademik ba?ar? veya yeterlilik stereotiplerini de?erlendirmeye odaklanmaktadır. Tek boyutlu ve 14 maddeden olu?an ölçek, 5'li Likert format?nda derecelendirilmiştir ve yüksek düzeyde iç tutarlılı?a (Cronbach Alfa=0,93) sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri, Toplumsal Cinsiyet E?itli?i, Alg? Ölçe?i, E?itim Teknolojileri, Cinsiyet Stereotipleri, Cronbach Alfa, Yap?sal E?itlik Modellemesi.

Yazarlar

Bahar Baran, Derya Merve Siyez, ?irin Nesrin Kaptano?lu.

Amaç

BÖTE-TCE Alg? Ölçe?i'nin geli?tirilmesinin temel amac?, Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri E?itimi (BÖTE) bölümlerinde ö?renim gören ö?rencilerin, alanlar?ndaki cinsiyet rollerine dair alg?lar?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu alg?lar, genellikle erkek ve kad?n ö?rencilerin teknik ve pedagojik derslerdeki potansiyel ba?ar?lar? hakk?nda sahip olduklar? örtük inançlar? ve cinsiyet stereotiplerini kapsamaktadır.

Ölçek, BÖTE alan?nda e?it ve kapsayıcı bir e?itim ortam?n?n sa?lanması için mevcut alg? düzeylerinin belirlenmesine olanak tanır. Elde edilen veriler, alandaki cinsiyet e?itsizli?i alg?lar?n? hedef alan e?itimsel müdahalelerin ve fark?ndalık programlar?n?n etkin bir ?ekilde planlanması ve uygulanması için kritik bir ba?langıç noktası sunmaktadır.

Yapı

BÖTE-TCE Alg? Ölçe?i, psikometrik analizler sonucunda 14 maddeden olu?an ve **tek boyutlu** bir yapıya sahip oldu?u belirlenmi? bir ölçme aracıdır. Bu tek boyut, BÖTE ö?rencisinin alandaki cinsiyet e?itli?ine dair genel alg?s?n? temsil etmektedir. Maddeler, bilgisayar bilimleri (örn. veri tabanı yönetimi) ve e?itim bilimleri (örn. e?itim psikolojisi) gibi BÖTE müfredat?ndaki temel alanlardaki ba?ar? alg?lar?n? kar??laştırmalı olarak ele almaktadır.

Ölçe?in tek faktörlü yap?s?, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile do?rulanm??t?r. Bu güçlü yap?sal kan?t, ölçe?in ölçmek istedi?i soyut yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, iki farkl? ara?t?rma grubu kullan?larak gerçekleştirilen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. AFA sonucu elde edilen tek faktörlü yap?, DFA ile test edilmi?tir.

14 maddeden olu?an hipotetik tek faktörlü modele ili?kin uyum iyili?i indeksleri ?unlard?r:

Ki-Kare (χ^2) / Serbestlik Derecesi (df) Oran?: $\chi^2/df = 2,00$ (?yi uyum için önerilen 2-5 aral???ndad?r.)

Uyum ?ndeksleri (GFI, AGFI, CFI): GFI = 0,93; AGFI = 0,88; CFI = 0,97. (GFI ve CFI de?erleri 0,90 e?i?inin üzerinde olup, modelin verilere mükemmel uyum sa?lad???n? göstermektedir.)

Hata ?ndeksleri (RMSEA, SRMR): RMSEA = 0,07; SRMR = 0,04. (Her iki de?er de 0,08 e?i?inin alt?nda olup, modelin iyi uyum gösterdi?ini teyit etmektedir.)

Bu uyum indeksleri, BÖTE-TCE Alg? Ölçe?i'nin teorik tek boyutlu yap?s?n?n ampirik verilerle tutarl? oldu?unu ve yüksek yap? geçerli?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarl?l?k yöntemiyle, yani madde-toplam korelasyonlar? ve Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanarak belirlenmi?tir. Madde-toplam korelasyonlar?, her bir maddenin ölçe?in genel puan? ile olan ili?kisini yans?tmaktad?r.

Yap?lan analizlerde, madde-toplam korelasyon de?erleri $r = 0,55$ ile $r = 0,84$ aras?nda de?mektedir. Bu de?erlerin, literatürde (Green ve Salkind, 2008) kabul edilen minimum e?ik olan 0,30'un üzerinde olmas?, tüm maddelerin ölçülmek istenen temel yap?y? ölçmeye anlaml? katkı sa?lad???n? göstermektedir. Ölçe?in genel iç tutarl?l???n? gösteren Cronbach Alfa katsay?s? ise **0,93** olarak tespit edilmi?tir. Bu sonuç, ölçe?in iç tutarl?l???n?n mükemmel düzeyde oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Alg? Ölçe?i)

Format: Kendini De?erlendirme (Self-Report) Envanteri

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Üniversite öğrencileri

Yaş Grubu: Genç Yetkinler (Üniversite öğrencileri)

Kitle Detayları: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümü öğrencileri.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılmıştır (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum).

İletişim

Sorumlu Yazar: Bahar Baran

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: bahar.baran@deu.edu.tr

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Yazın, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

Yazın ve Ücret: Ölçeğin akademik veya ticari amaçla kullanımı için sorumlu yazar (Bahar Baran) ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

PDF Kaynakları: Ölçeğin orijinal makalesi ve maddeleri hakkında detaylı bilgi içeren PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: bilgisayar-ve-ogretim-teknolojileri-toplumsal-cinsiyet-esitligi-almi-bote-tce-almi-olcegi-toad.pdf

Referanslar

- Baran, B., Siyez, D. M. ve Kaptanoğlu, N. (2018). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Algı (BÖTE-TCE Algı) Ölçeğinin geliştirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 137-150. doi: <http://dx.doi.org/10.17860/mersinefd.316164>
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.
- Van Prooijen, J. W., & Van Der Kloot, W. A. (2001). Confirmatory factor analysis of the NEO-PI-R: A comparison of two sample sizes. *Personality and Individual Differences*, 30(4), 605-617.
- Green, S. B., & Salkind, N. J. (2008). *Using SPSS for Windows and Macintosh: Analyzing and understanding data*. Pearson Education.

Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Alg? (BÖTE-TCE Alg?) Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek toplamda tek boyut ve 14 maddeden olu?maktadır. Örnek maddeler ?unlard?:

Erkek ö?renciler veri taban? yönetimi konusunda daha ba?ar?l?d?r.

Bölüm dersleri göz önüne al?nd???nda, erkek ö?renciler daha ba?ar?l? olabilir.

Kad?n ö?renciler e?itim derslerinde (E?itim bilimlerine giri?, e?itim psikolojisi...,vb.) daha ba?ar?l?d?r.